

Commerce
Terminal Examination
ENGLISH

(Two Half Hrs.)
Marks : (50)

Std :- XII:2019

Q1.A) Read the first activity, read the extract & then do all the activities

(12 Marks)

1. State if the following statements are **True** or **False**

(02)

- i. Chaitanya was a normal boy
- ii. Narrator was a special mother
- iii. Mother was disturbed by chaitanya's problems.
- iv. The narrator was proud of Chaitanya's achievements in School Sport.

When I saw the prizes and read the citation Chaitanya had received, I was stupefied in total disbelief, then hugged him and cried unabashedly to my hearts content. That day I cried for the first time out of joy and a sense of being vindicated. Without practice he had competed with approximately 1800 children drawn from various schools all over the state. He was subsequently selected for the marathon race but he could not participate due to a health problem. "May be next year, he would," I assured myself. And I as his proud mother would proudly chronicle his future achievements and success to inspire other mothers of the world.

Looking back at my own life, I feel that it is the spirit with which we can accept our life gracefully is what matters, ultimately and it is love which nourishes us. All other things are unimportant. Chaitanya has made me look inwards. His handicap doesn't disturb me, any longer. He and I shall live with it and still be happy. The mental strength which he has given to me is inexhaustible.

One day as both of us got onto a public transport bus, Chaitanya offered to buy the tickets for us. "One full one half", he said to the conductor beaming with joy. Looking at him, I wondered whether he was really only a half? An incomplete person? Was I really full? Complete in all respects?

Why do these normal people feel that they are full and others like Chaitanya are half or incomplete? Chaitanya's world is complete in itself, pure and innocent while our lives are full of deceit, jealousies, ill feelings.

His words have intrigued me ever since. Whenever I think of Chaitanya, I feel he is complete in himself although a little different from us. How could I call him only a half? The half incomplete person was myself and not him. The distance for the bus was the same for both of us. Only the tickets were priced differently. The day the world sees him the way I do it will not be a one full or a one half world. It will be one full world. A world full of love, caring and sharing.

2. Complete the sentences by choosing the correct information from the extract. (02)

i) The philosophy of life focused in the extract is

ii) Chaitanya's contribution to the mother's life is

3. Conclusion: "I feel he is complete in himself although a little different from us. How could I call him only a Half? The half incomplete person was my self" (02)

The sentence implies that we should change
(complete it in a paragraph)

4. Find out the "ANTONYMS" of the words from the extract (02)

(i) Outward (ii) unhappy

(iii) important (iv) reject

5. Write a paragraph on the effect of the message given in The extract, on your mind. (02)

6. Do as directed:

i) Was I really full? (Make a statement)

ii) We can accept our life gracefully (Rewrite using "able to")

Q1.B) GRAMMAR: (Do as directed) (03 Marks)

i) I read interesting story from Mahabharata.

(Insert ARTICLES where necessary & rewrite the sentence)

ii) One of the things that distinguishes man _____ other animals is the Power _____ Speech (Rewrite using appropriate PREPOSITIONS)

iii) Teacher : How far is your home from your college?

(Change into INDIRECT Narration).

Q1.C) Note Making:

(03 Marks)

Read the extract and make notes with the clues given:

Steamboat Willie, the first Mickey Mouse Cartoon, released on Nov 18, 1928. Since then, the day is considered the official birthday of the world's most famous mouse.

Mickey was born out of necessity when Walt Disney discovered he had lost the rights to his previous character Oswald, the Lucky Rabbit. Disney had originally named his creation Mortimer. But his wife Lillian thought the name was too pompous for a mouse. In the first few cartoons, Disney himself gave the (voice over) for Mickey. Later, the job was done by Wayne Allwine who remained the voice of the character for a record 32 years. Mickey has appeared in more than 120 cartoons films. Nine of his films have been nominated for the Oscars, with one "Lend a Paw" winning the award in 1942. Since 1930, Mickey has been a popular comic strip character as well. In the 1950s, he made his TV debut in "The Mickey Mouse Club". He has appeared in video, computer games and on watches.

This universe consists mainly of his girlfriend Minnie, dog Pluto and friends Goofy and Donald Duck, all of whom have their own for following

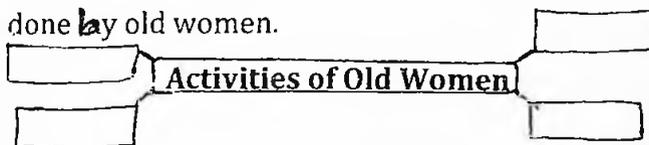
- A. Creator of Mickey Mouse
- B. Original Name of Mickey Mouse
- C. Oscar Winning Film on Mickey Mouse
- D. First appearance of Mickey on TV
- E. Voiceover for Mickey
- F. Mickey's companions

Q.2. POETRY: Read the extract and do the activities that (08 Marks) follow:

Old women do not fly on magic wands
nor make obscure prophecies
from ominous forests.

They just sit on vacant park benches
 In the quiet evenings
 Call doves lay their names
 and charm then with grains of maize
 or, trembling like waves
 they stand in endless queues in
 government hospitals
 or settle like sterile clouds
 in post offices awaiting mail
 from their sons abroad, long ago dead. The whisper like drizzles as they
 roam the streets with a lost gaze as though
 Something they had thrown up never returned to earth. They shiver like
 December nights in their dreamless sleep on shop verandahs.

1. WEB : Complete the web by listing activities which are done (02)
 which are done by old women.

2. Paetic Devices : "They whisper like drizzles" Name the figure of Speech in (02).
 the above line and find another example of the same from the extract and
 write it down.

3. Suggest two solutions for the problems of old age people (02)
 (Personal Response)

4. Write any four lines which are based on the theme of the poem. (02)
 (Paetic Creation)

Q3.A) Rapid Reading : Read the extract and do the activities (04 Marks)

"I know you're interested in detective stories", she wrote during the
 summer term," and that you fancy yourself a Sherlock Holmes or Elly
 Queen. So what do you make of this strange happening? Last week we
 decided to clear out an old store room that hadn't been opened for years.
 The keys were missing, so we had to break open the lock inside there was a
 lot of old furniture, rotting carpets, dusty files, broken flowers pots, even a

mounted tiger's head. There were two or three locked cupboards which had to be forced open. Nothing much in the first two but the third cupboard gave everyone a fright. As Triloki, our billiard marker pulled open the door, a skeleton tumbled out! I mean a complete human skeleton. It must have been there for twenty years or more. How did it get there and why? If you were here you could do some detective work but you'll have to wait for the winter holidays. Of course we had to inform the police and they took the skeleton away saying they'd have it examined. But I doubt if they'll do much about it. It's obviously someone who died long ago—perhaps a hotel guest! And someone here decided to hush it up. Suicide, murder, accident, probably we will never know? Well, boy-detective that I fancied myself, I wrote back to my mother and said, "I'll solve the case when I come home but was it a man's skeleton or a woman's? And did you find anything else in the cupboard?"

1. State whether the following statements are True or False (02)

- i) The narrator was not interested in detective stories
- ii) Narrator's mother opened the storeroom with the keys.
- iii) A Skeleton tumbled out from the third cupboard.
- iv) The Narrator knew that it was a man's skeleton

2. Write a 'gist' of the extract in about 50 words. (02)

3.B) Read the extract and do the activities (04 Marks)

On the following morning, when the flower once more stretched forth its tender petals, like little arms towards the air and light the daisy recognised the bird's voice, but what it sang sounded so sad. Indeed the poor bird had had good reason to be sad for it had been caught and put into a cage close by the open window. Its song of the happy days when it could merrily fly about, of fresh green corn in the fields and of the time when it could soar almost up to the clouds. The poor lark was most unhappy as a

prisoner in a cage. The little daisy would have liked so much to help it but what could be done? Indeed that was very difficult for such a small flower to find out. It entirely forgot how beautiful everything around it was, how warmly the sun was shining and how splendidly white its petals were. It could only think of the poor captive bird for which it could do nothing. Then two little boys came out of the garden; one of them had a large sharp knife like that with which the girl had cut the tulips. They came straight towards the little daisy which could not understand what they wanted. "Here is a fine piece of turf, for the lark", said one of the boys and began to cut out a square round the daisy so that it remained in the centre of the grass. "Pluck the flower off" said the other boy and the daisy trembled for fear, for to be pulled off meant death to it; and it wished so much to live as it was to go with the square of turf. Into the poor captive lark's cage. "No let it stay" said the other boy, "it looks so pretty". And so it stayed and was brought into the lark's cage. The poor bird was lamenting its lost liberty and beating its wings against the wires and the little daisy could not speak or utter a consoling word, much as it would have liked to do so. So the forenoon passed.

1. Complete the sentence by choosing the correct information

from the extract

(02)

The bird was sad because (i) _____ (ii) _____

2. Convert the extract into a "dialogue" between Daisy and Lark (02)

Q4.A) Letter Writing:-

(04 marks)

Write a letter to the Manager, BEST, Complaining about the erratic and irregular bus services in your area.

B) You have to interview a young boy who has been

(04 marks)

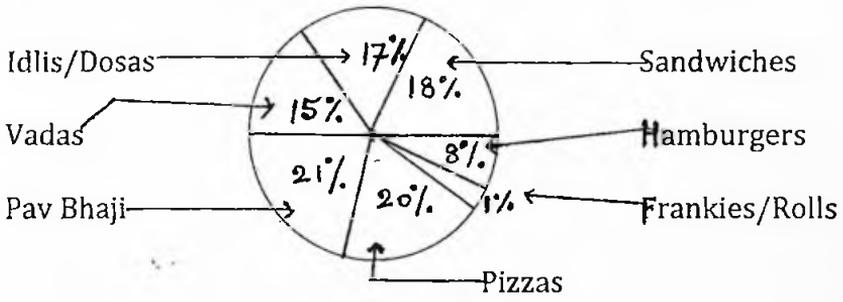
Selected to represent India at The Asian Games (Swimming Championship). Ask him about his early childhood, inspiration, coach etc. prepare a set of 8-10 Questions, for taking his interview.

C) Prepare an "APPEAL" to make the general public aware (04 marks) of the need for "Eye Donation". Make use of the following points:

- ⊗ Prepare an attractive slogan.
- ⊗ Make a Persuasive Appeal.
- ⊗ Mention the importance of Eye Donation
- ⊗ Add your own ideas.

D) Information Transfer : The following (04 marks)

Pie :- Chart is based on the opinion polls conducted by Bombay Times, on the popularity of fast food patronised by people. Give a Verbal explanation to it.

~ : The End : ~

समय: २:३० घण्टे

सूचना के अनुसार गद्य, पद्य और द्रुतवाचन की कृतियों में आवश्यकतानुसार आकृतियों में उत्तर लिखना अपेक्षित है।

*सभी आकृतियों के लिए पेन का ही उपयोग करें।

*आकृतियों में उत्तर पेन से ही लिखना आवश्यक है।

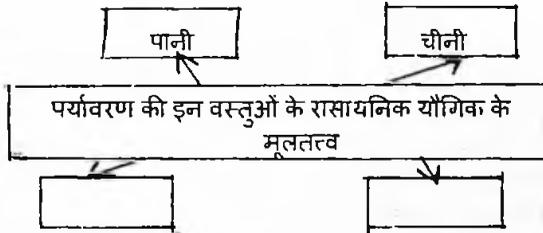
*व्याकरण विभाग तथा रचना विभाग में पूछी गई कृतियों के लिए आकृतियों की आवश्यकता नहीं है।
कृति: प्रश्न १) परिच्छेद पढ़कर सूचना के अनुसार कृतियों कीजिये:

[०८]

हम रसायन के युग में रहते हैं। हमारे पर्यावरण की सारी वस्तुएँ और हम सब, रासायनिक यौगिक के बने हुए हैं। हवा, मिट्टी, पानी, खाना, वनस्पति और जीव-जंतु ये सब अजूबे जीवन की रासायनिक सच्चाई ने पैदा किए हैं। प्रकृति में सैंकड़ों-हजाओं रासायनिक पदार्थ हैं। रसायन न होते तो धरती पर जीवन भी नहीं होता। पानी, जो जीवन का आधार है, हाइड्रोजन और ऑक्सीजन से बना एक रासायनिक यौगिक है। मधुर-मीठी चीनी, कार्बन, हाइड्रोजन, और ऑक्सीजन से बनी है। कोयला और तेल, बीमारियों से मुक्ति दिलाने वाली औषधियाँ, एंटीबायोटिक्स, एस्पिरिन और पेनिसिलिन, अनाज, सब्जियाँ, फल और मेवे-सभी तो रसायन हैं।

जीवन जोखिम से भरा है, गुफामनाव ने जब भी आग जलाई, उसने जल जाने का खतरा उठाया। जीवन-यापन के आधुनिक तरीकों के कुछ खतरों को कम किया है, पर कुछ खतरे अनेक गुना बढ़ गए हैं। ये खतरे नुकसान और शारीरिक चोट के रूप में हैं। हम सभी अपने दैनिक जीवन में जोखिम उठाते हैं। ऐसे जब हम सड़क पर करते हैं, स्टोव जलाते हैं, कार में बैठते हैं, खेलते हैं, पालतू जानवरों को दुलारते हैं, धरेलू काम-काज करते हैं या केवल पेड़ के नीचे बैठे होते हैं, तो हम जोखिम उठा रहे होते हैं। इन जोखिमों में से कुछ तात्कालिक हैं, जैसे जलने का, गिरने का या अपने ऊपर कुछ गिर जाने का खतरा। कुछ खतरे ऐसे हैं जिनके प्रभाव लंबे समय के बाद सामने आते हैं जैसे लंबे समय तक शौर-गुल वाले पर्यावरण में रहने वाले व्यक्तियों की श्रवणशक्ति कम हो सकती है।
[१] आकृति पूर्ण कीजिये:

(०९)

[२] घटना के अनुसार वाक्यों का उचित क्रम लगाकर लिखिए:

(०२)

(i) ये खतरे नुकसान और शारीरिक चोट के रूप में हैं।

(ii) जीवन जोखिम से भरा है।

(iii) हम रसायन के युग में जी रहे हैं।

(iv) रसायन न होते तो धरती पर जीवन भी न होत

[३] शब्द सम्पदा:

(०२)

(१) निम्नलिखित शब्दों के लिंग पहचान कर लिखिए:

(i) रसायन (ii) वस्तु (iii) धरती (iv) तेल

(२) निम्नलिखित में प्रयुक्त शब्द -युग्म ढूँढ कर लिखिए:

(०२)

(i) (ii) (iii) (iv)

[४] 'ध्वनि प्रदूषण' विषय पर अपने विचार ६ से ८ पंक्तियों में लिखिए।

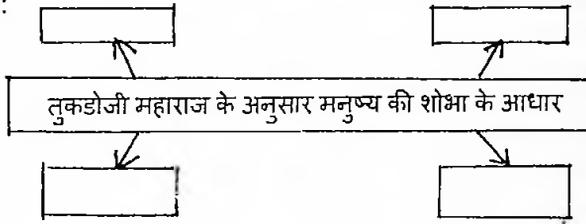
(०२)

करती: प्रश्न-२: परिच्छेद पढ़ कर सूचना के अनुसार कृति कीजिये:

[८]

हैं कान की शोभा श्रवण से, कुण्डलों से है नहीं।
हैं दान की शोभा हाथ की, वह कंगनों से है नहीं।
मुख की है शोभा प्रिय वचनों से, चंदन से नहीं।
शोभा बदन की सत्य से है, भोग से बिल्कुल नहीं।।
मत मित्र कर लो मूर्ख को, वह भ्रष्ट करदेगा तुम्हें।
अपमान होगा हर घड़ी फिर नष्ट कर देगा तुम्हें।
उससे भला ही शत्रु हो, पर सदगुणी विद्वान हो!
सीखो उसी का ज्ञान, फिर न व्यर्थ जावे जान ही।।

[१] संजाल पूर्ण कीजिये:

(०२)

[२] : (१) आकृति पूर्ण कीजिये:

(०२)

(i) मूर्ख को मित्र बनाने से यह होगा

(ii) ऐसा शत्रु मूर्ख मित्र से अच्छा है

(२) निम्नलिखित शब्द समूह के अर्थ वाले शब्द पदयांश से खोज कर लिखिए:

(०२)

(i) वह काम या बात जिससे किसी की इज्जत या प्रतिष्ठा कम हो —

(ii) जिसने अध्ययन द्वारा विद्या का अर्जन किया —

(iii) नीति पथ से गिरा हुआ और निंदनीय —

(iv) वह जो सब बातों में सहायक और शुभचिंतक हो —

[३] उपर्युक्त पदयांश का भावार्थ ६ से ८ पंक्तियों में लिखिए।।

(०२)

कृति : प्रश्न-३: परिच्छेद पढ़कर सूचना के अनुसार कृति कीजिये।।

[०६]

मेजर ध्यानचंद को भारतीय हॉकी को पूरी दुनिया के सामने लाने का श्रेय दिया जा सकता है। उनका जन्म २९ अगस्त, १९०६ को इलाहाबाद (उत्तरप्रदेश) में हुआ। वे सोलह वर्ष की आयु में, सेना में भर्ती हुए और हॉकी टीम की ओर से खेले।

जल्दी ही वे सर्वश्रेष्ठ प्रदर्शन के लिए देश-विदेश में सराहे जाने लगे। उन्होंने एम्सटर्डम ओलंपिक (१९२८), लॉस एंजेलिस (१९३२) व बर्लिन ओलंपिक (१९३६) में भारत को लगातार तीन स्वर्ण पदक दिलवाए। वे ऐतिहासिक बर्लिन ओलंपिक के स्वर्ण पदक विजेता भारतीय हॉकी टीम के कप्तान थे।

उन्होंने ओलंपिक खेलों में ४०१ तथा अन्य अंतरराष्ट्रीय मैचों में ३०० गोल किए। उनका यह रिकार्ड कोई नहीं तोड़ पाया।

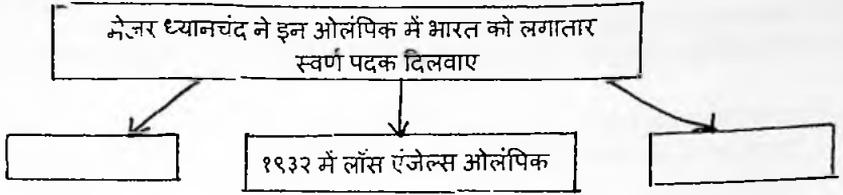
१९३६ के ओलंपिक में उन्होंने जर्मनी के खिलाफ बहुत बढ़ियाँ खेला। कहते हैं कि मैच के बाद स्वयं एडोल्फ हिटलर ने फोन करके पूछा था कि वे जर्मनी के लिए खेलने का क्या लेंगे?

(२)

मेजर ध्यानचंद ने कहा था, " कुछ नहीं सर् , मेरा भारत, मेरा देश है।"
 अपनी जबरदस्त क्षमता के बल पर ही वे " हॉकी के जादूगर " कहलाते थे। एम्सटर्डम में भारत ने हॉकी में स्वर्ण पदक पाया, वहाँ २८ में से ११ गोल ध्यानचंद जी ने किये थे।
 ३ दिसंबर , १९७९ को ' हॉकी के जादूगर ' का देहांत हो गया

[१] आकृति पूर्ण कीजिये:

(०२)

[२] आकृति पूर्ण कीजिये:

(०२)

- (i) ,,भारतीय हॉकी को पूरी दुनिया के सामने लाने का श्रेय इन्हें जाता है — []
- (ii) ध्यानचंद का जन्म उत्तरप्रदेश के इस नगर में हुआ — []
- (iii) ध्यानचंद सोलह वर्ष की आयु में इसमें भर्ती हुए — []
- (iv) मेजर ध्यानचंद का यह कोई नहीं तोड़ सका — []

[३] ' भारतीय हॉकी ' विषय पर अपने विचार ६ से ८ पंक्तियों में लिखिए ।

(०२)

कृति: प्रश्न :४-(अ)निम्नलिखित वाक्यों में से किन्ही दो के रचना के अनुसार भेद लिखिए:
 (०२)

- (१) सबसे पहले यह जरूरी है कि खतरों को पहचाना जाए।
 (२) आगे कु ह सोचने का साहस भी नहीं होता।
 (३) जीवन में एकसौ पेड़ लगाए और उसकी देखभाल करें।

(आ) निम्नलिखित वाक्यों में से किन्ही दो वाक्यों का सूचना के अनुसार काल परिवर्तन कीजिये-

(०२)

- (१) काम करने से भीतर की शक्ति जाग उठती है। — [पूर्ण भूतकाल]
 (२) सचदेव बाबू का दरवाजा खुलता है। -- [सामान्य भविष्यकाल]
 (३) भाईसाहब का पत्र रोज आता है। — [अपूर्ण वर्तमानकाल]

(इ) निम्नलिखित मुहावरों में से किन्ही दो के अर्थ लिखकर वाक्य में प्रयोग कीजिये:

(०२)

- (१) रूह कांपना ।
 (२) डिंग हांकना ।
 (३) हिदायत देना ।

(ई) निम्नलिखित में से किसी एक शब्द का भाववाचक संज्ञा रूप लिखिए :

(०२)

(३)

(1) जरूर

(ii) अच्छा

(3) निम्नलिखित में से किसी एक का विशेषण रूप लिखिए :

(०२)

(i) खौफ

(ii) व्यवसाय

(3) निम्नलिखित वाक्यों में से किन्हीं दो वाक्यों को शुद्ध करके वाक्य फिर से लिखिए :

(०२)

(i) शनी सौरमंडल का दूसरा बड़ा ग्रह है।

(ii) कुछ और पहले कि घटना याद आ रही है।

(iii) यह देखकर मुझे प्रसन्नता ही होगी।

कृति-५-निम्नलिखित विषयों में से किसी एक विषय पर लगभग २०० शब्दों में निबंध लिखिए -

[०८]

(१) कंप्यूटर एक वरदान।

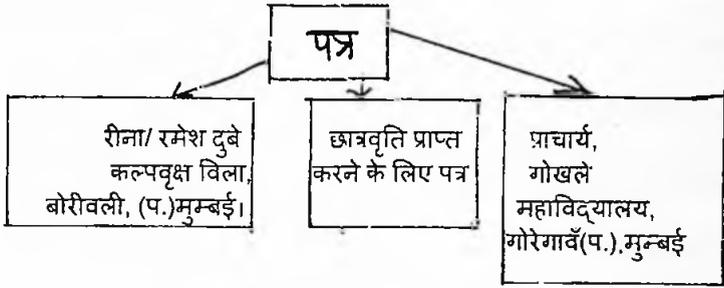
(२) एक घायल सैनिक की आत्मकथा।

(३) यदि मैं डॉक्टर होता।

(४) कल करें तो आज कर।

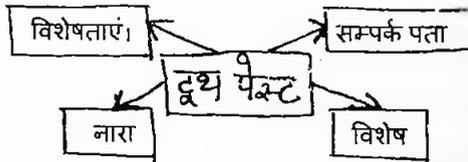
कृति-६-[अ] निम्नलिखित जानकारी के आधार पर पत्र का प्रारूप तैयार कीजिये:

[०४]

कृति-६- निम्नलिखित जानकारी के आधार पर विज्ञापन तैयार कीजिये।।

[०४]

(4)

XII Com. Terminal

نمبرات ۵۰

بارہویں جماعت

وقت ڈھائی گھنٹہ

ہدایات :- (۱) سرگرمی شیٹ میں دی گئی ہدایات کے مطابق تفہیم پر مبنی سرگرمیوں میں اشکال، ویب خاکے، شجری خاکے،

پین سے ہی بنائیں اور جواب تحریر کریں۔

(۲) سرگرمی کے مطابق ان کے جواب مکمل جملے میں لکھنا لازمی ہے۔

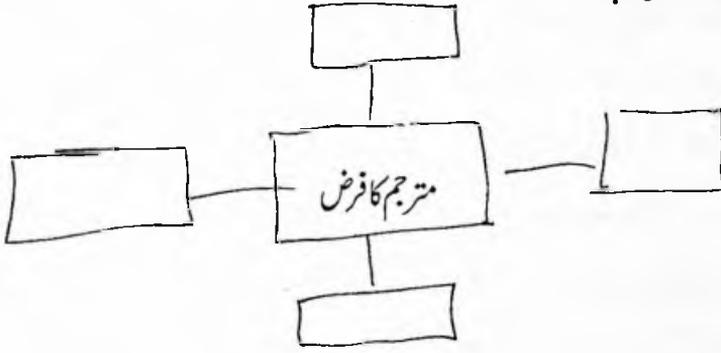
(۳) تحریری حصے کی سرگرمیوں کے خاکے بنانے کی ضرورت نہیں ہے اور نہ ہی سوال تحریر کرنا ضروری ہے۔

(۴) خوش خطی اور صفائی کا خیال رکھیں۔

(۵) ہر سوال کا جواب نئے صفحہ سے شروع کریں۔ (حصہ اول۔ نثر)

سوال نمبر ۱۔ (الف) درج ذیل تدریسی اقتباس کا بغور مطالعہ کر کے سرگرمیاں مکمل کیجئے۔ (۱۰)

(۱) ویب خاکہ مکمل کیجئے۔ (۰۲)

(۰۲)

(۲) رواں خاکہ مکمل کیجئے۔

پیدا ہوتی ہے۔ -> []

↑
تو ہرگز پیدا نہیں ہو سکتی

[]

↑
تحریر کا ترجمہ
کیا جائے

[]

یہ ایک ایسی غلطی ہے جو

↓
[]

←
کے آزاد ترجموں کی
وجہ سے راہ پاگئی

(۰۲)

(۳) اقتباس کے حوالے سے درج ذیل کے لئے واحد جمع لکھئے۔

(۱) امکان اس لفظ کی جمع لکھئے۔ (۲) مرکبات کا واحد لکھئے۔

(۰۲)

(۴) فن ترجمہ نگاری پر روشنی ڈالنے والے دیکھئے۔

ترجمے کی زبان کا مزاج عموماً اصل تحریر کی زبان سے الگ ہوتا ہے۔ چنانچہ ترجمے کے ذریعے زبان ایک نئی زبان کے مزاج سے روشناس کر، دگر پھیلتی اور بڑھتی ہے۔ نئے لہجے اور جملوں کی نئی ساخت کو اپنے مزاج میں جذب کر کے اظہار کی نئی قوتوں سے متعارف ہوتی ہے۔ ترجمے کی اہمیت یہی ہے کہ ایک طرف تو اس کے ذریعے نئے خیالات زبان میں داخل ہوتے ہیں جس سے ذہنی جذب و قبول کا سلسلہ جاری رہتا ہے، دوسرے ترجمے کی زبان کی قوت اظہار میں نئے امکانات پیدا ہونے لگتے ہیں اور زبان بھی احساس و خیال کی نئی نئی تصویریں ابھارنے کی اہل ہو جاتی ہے۔ اکثر ترجمے کے بارے میں کہا جاتا ہے کہ وہ بالکل اصل معلوم ہوتا ہے یہ ایک ایسی غلطی ہے جو ہمارے ہاں افسانوں اور ناولوں کے آزاد ترجموں کی وجہ سے راہ پا گئی ہے۔ جب کسی فلسفیانہ پیچیدہ تحریر کا ترجمہ کیا جائے گا تو ظاہر ہے اس میں وہ روانی تو ہرگز پیدا نہیں ہو سکتی جو خود اپنی زبان میں براہ راست لکھنے سے پیدا ہوتی ہے۔ اور جب یہ روانی ترجمے میں پیدا نہیں ہو سکتی تو وہ ترجمہ اصل کیسے معلوم ہوگا۔ مترجم کا فرض یہ ہے کہ وہ مصنف کے لہجے اور طرز کا خیال رکھے، اہم لفظوں کا ترجمہ قریب قریب معنی ادا کرنے والے الفاظ سے نہ کرے اور ضرورت پڑنے پر نئے مرکبات بنائے، نئی بندشیں تراشے اور نئے الفاظ وضع کرے۔ ایسے ترجمے سے آخر کیا فائدہ جو سلاست تو پیدا کر دے لیکن مصنف کی روح، اس کے لہجے اور تیور کو ہم سے دور کر دے اور ساتھ ساتھ ترجمے کی زبان کے مزاج کو اس کی روایتی روش و اظہار بیان پر قائم رکھے اور اس میں کسی اضافے، نئے امکان یا تجربے کی کوشش نہ کرے۔ زبان کے مزاج کو بدلنے، اسے نئے امکانات سے روشناس کرانے اور طرز ادا کے نئے ڈھنگ سے آشنا کرانے میں مترجم کا بڑا ہاتھ ہوتا ہے۔ ترجمے کے ذریعے ایک زبان کی تہذیب دوسری زبان کی تہذیب کے ساتھ مل کر نئے نئے گل کھلا سکتی ہے۔

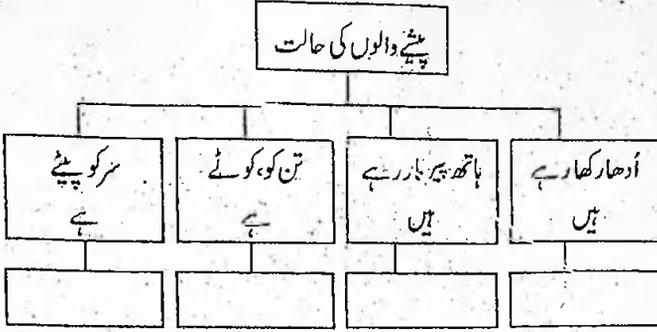
حصہ دوم : نظم اور غزل [20]

[10]

سوال نمبر ۲ :- (الف) ذیل کی نظم کا بغور مطالعہ کر کے سرگرمیاں مکمل کیجئے۔

(2)

(۱) شجری خاکہ مکمل کیجئے۔

مزاف، پینے، جوہری اور سیٹھ ساہوکار دیتے تھے سب کو نقد، سوکھاتے ہیں اب اُدھار بازار میں اڑے ہے پڑی، خاک بے شمار بیٹھے ہیں یوں دکانوں میں اپنی دکاندار جیسے کہ چور بیٹھے ہوں قیدی قطار بند

مارے ہیں ہاتھ ہاتھ یہ سب یاں کے دستکار اور جتنے پیشہ دار ہیں روتے ہیں زار زار کوئے ہے تن لہار، تو پیٹے ہے سرسار کچھ ایک دو کے کام کا، رونا نہیں ہے یار چھتیس پیشے والوں کا ہے کاروبار بند

جتنے ہیں آج آگرے میں کارخانہ جات سب پر پڑی ہے آن کے روزی کی مشکلات کس کس کے دکھ کو رویے اور کس کی کہنے بات روزی کے اب درخت کا ہلتا نہیں ہے پات ایسی ہوا کچھ آکے ہوئی ایک بار بند

(2)

(۲) متعلقہ لفظ/الفاظ لکھ کر سرگرمی مکمل کیجئے۔

(i) بازار میں اڑنے والی چیز۔

(ii) چوروں کی طرح قطار میں بیٹھے والے۔

(iii) جن پر روزی کی مشکلات آن پڑی ہے۔

(iv) جس درخت کا ہلتا نہیں پات۔

(۲) درج ذیل الفاظ کے متضاد لکھئے۔ (۳)

(i) سُکھ

(ii) ہنسنا

(4) ”موجودہ دور میں بے روزگاری سنگین مسئلہ ہے۔“ اپنی رائے لکھئے۔ (۴)

(8) (ب) ذیل کی غزل کا بغور مطالعہ کر کے سرگرمیاں مکمل کیجئے۔

(2) (۱) قوس سے مناسب متبادل کا انتخاب کر کے سرگرمی مکمل کیجئے۔

(برہمن، مسکرانے، چمن، پیرہن، اجنبی)

(i) حرم والوں نے

(ii) صنم خانے میں

(iii) خزاں جب تک رہی

(iv) بہانے اور بھی ہیں

ترا غم، راز میرا، خاموشی میری، سخن میرا

بہی ہے روح میری، حسن میرا، پیرہن میرا

میرا مسکن، مری منزل نہ دنیا ہے، نہ عقی ہے

ترے دل کے کسی گوشے میں تھا شاید وطن میرا

حرم والوں نے سمجھا زندگی بھر اجنبی مجھ کو

صنم خانے میں اب تک منتظر ہے برہمن میرا

وہ اعجازِ تکلم کیا بیاں ہو، ہم نشیں، لیکن

سکوتِ نرم کی تصویر ہے حسنِ سخن میرا

میرا ذوقِ سفر ہے بے نیازِ جاہ و منزل

نہ کوئی راہ بر میرا، نہ کوئی راہ زن میرا

بہار آتے ہی مجھ کو اپنے ویرانے کی یاد آئی

خزاں جب تک رہی، دل تھا نگہبانِ چمن میرا

بہانے اور بھی ہیں شامِ غم کے مسکرانے کو

روش! اب تذکرہ کرتی ہے کیوں صبحِ وطن میرا

(۲) پہلی جوڑی کی مناسبت سے دوسری جوڑی مکمل کیجئے۔

(i) غم : راز :: خاموشی :

(ii) مسکن : منزل :: دنیا :

(iii) دل : گوشے :: اعجازِ تکلم :

(iv) ذوقِ سفر : بے نیاز :: جادہ :

(۳) درج بالا غزل سے کوئی دو مرکب لفظ منتخب کر کے لکھئے۔

(i)

(ii)

(۴) تشریح کیجئے۔

بہار آتے ہی مجھ کو اپنے ویرانے کی یاد آئی
خزاں جب تک رہی دل تھا نگہبان چمن میرا

حصہ سوم : سرسری مطالعہ

سوال نمبر ۳ :- (الف) ذیل کے اقتباس کا بغور مطالعہ کر کے دی گئی سرگرمیاں مکمل کیجئے۔

(۱) درج ذیل کے لئے نام لکھئے۔

(i) اورنگ آباد کا پرانا نام

(ii) احمد نگر کے حکمراں

(iii) ۱۶۲۱ء میں اورنگ آباد کو تاراج کرنے والا

(iv) ملک عنبر کے بیٹے کا نام

شہر اورنگ آباد کسی زمانے میں کھڑکی کے نام سے معروف تھا۔ احمد نگر کے حکمراں مرتضیٰ نظام شاہ کے وزیر ملک عنبر حسینی نے ۱۶۱۰ء میں اس شہر کو آباد کیا، سرزمینیں، باغات، سرائے اور چھاؤنیاں بنوائیں اور آب رسانی کے انتظامات کیے۔ ۱۶۲۱ء

میں شاہجہاں نے اس شہر پر حملہ کر کے اسے تاراج کر دیا تو ملک عنبر نے دُوبارہ اسے آباد کر دیا۔ ملک عنبر کے بعد اس کے بیٹے فتح خاں نے ۱۶۲۶ء میں اسے دارالحکومت بنایا اور اپنے نام پر اس شہر کا نام فتح نگر رکھا۔ ۱۶۵۳ء میں اورنگ زیب عالمگیر نے اس شہر کو فتح کیا تو اپنے نام سے موسوم کیا۔ اسے وسعت اور رونق عطا کی اور آج تک یہ شہر اورنگ آباد ہی کے نام سے معروف ہے۔

میری قیام گاہ سے قریب شاہراہ پر جامع مسجد واقع ہے، جس کی تعمیر ملک عنبر نے کی تھی اور توسیع و تکمیل حضرت اورنگ زیب نے کرائی تھی۔ یہ سادہ مگر کشادہ مسجد باہر سے سچا لگتی ہے، اس کے چھوٹے میناروں اور شکستہ برجیوں سے شاہی شان و شوکت کا اظہار نہیں ہوتا، مگر اس کی اندرونی کشادگی اور پُر سکون فضا دامن دل کو کھینچ لیتی ہے۔ محرابی اور کمانی چھت، سرخ قالین سے ڈھکا ہوا فرش ہزاروں سجدوں کا محرام راز ہے۔ صحن میں حوض اور اطراف صحن میں دینی علوم کے طالب علموں کے لیے بنے ہوئے ۴۶ حجرے ہیں۔ انہی حجروں کی قطاریں حجرہ نمبر ۳ بھی ہے جہاں مشہور زمانہ ”فتاویٰ عالمگیری“ کی تدوین عمل میں آئی تھی۔ جو آج بھی فقہ حنفی کا مستند اور محترم سرمایہ ہے اور عرب دنیا میں فتاویٰ ہندیہ کے نام سے معروف ہے۔ اس اہم کام کی تکمیل حضرت اورنگ زیب کے حکم سے علماء اور فقہاء کی ایک جماعت نے کی تھی جس کے سربراہ شیخ نظام الدین برہان پوری تھے۔ مسلمانوں کی شریعت سے جوڑنے کی ایک منظم کوشش تھی جس میں حکمران اور علماء شامل تھے۔ احاطہ مسجد کے مشرقی کنارے پر اس وقت مدرسہ کاشف العلوم کی جدید اور خوش نما عمارت ہے جو ایک ساتھ ماضی اور حال کا مذہبی منظر نامہ سامنے لے آتی ہے۔

(۲) ”مسلمانوں کو شریعت سے جوڑنے کی اورنگ زیب کی کوششیں“ اس پر اپنے

حصہ چہارم : قواعد

[10]

سوال نمبر :- درج ذیل سرگرمیاں مکمل کیجئے۔

(2) (الف) درج ذیل محاوروں کو جملوں میں استعمال کیجئے۔

(i) گل کھلانا

(ii) سہقت لے جانا

(2) (ب) مندرجہ ذیل سابقے اور لاحقے کی مدد سے نئے الفاظ بنائیے۔

(i) سابقہ = تا

(ii) لاحقہ = بخت

(2) (ج) درج ذیل جملوں میں مفرد، مرکب اور مخلوط کی شناخت کیجئے۔ (کوئی دو)

(i) نتیجہ یہ ہوا کہ آنکھوں کی بینائی اپنے ہاتھ خراب کر ڈالی۔

(ii) پہاڑوں کا فرشتہ وہاں نمودار ہوا اور اس نے وہاں دی۔

(iii) اُن کا رنگ دن بدن اُجلا ہوا تھا جہاں پناہ۔

(2) (د) درج ذیل اشعار میں استعمال کی گئی صنعتوں کے نام لکھئے۔

(i) بے نیازی حد سے گزری بندہ پر و کب تلک

ہم کہیں گے جالِ دل اور آپ فرمائیں گے کیا؟

(ii) میر اُن نیم باز آنکھوں میں

ساری مستی شراب کی سی ہے

(2) (ه) درج ذیل شعر کی تقطیع کیجئے اور بحر کا نام لکھئے۔

(i) نہیں تیرا نشیمن قصرِ سلطانی کے گنبد پر

تو شاہیں ہے بسیرا کر پہاڑوں کی پٹانوں میں

(5)

حصہ پنجم : تحریری مہارت

سوال نمبر ۵ :- (الف) خط نویسی: ذیل میں دیے گئے اشتہار کے نکات کی مدد سے کوئی ایک خط لکھئے۔ (4) [۱۰]

غیر رکی خط

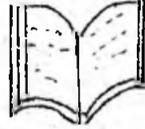
اپنے چھوٹے بھائی / بہن کو خط لکھ کر کتاب میلہ میں کتابوں کی نمائش اور تہذیبی و ثقافتی پروگرام سے آگاہ کروائیں۔ خط میں مزید نکات کا اضافہ کر سکتے ہیں۔

رکی خط

ضلع کے ایجوکیشن آفیسر کو خط لکھ کر پوسٹر کی طرف توجہ دلائیں اور درخواست کریں کہ ضلع کی تمام اسکولوں کی شرکت کے لیے اطلاع نامہ جاری کروائیں۔ آپ خط میں مزید نکات کا اضافہ کر سکتے ہیں۔

☆ خصوصیات ☆

- ☆ ملک کے مشہور پبلشر کے اسٹال
- ☆ مختلف موضوعات پر ہزار ہا کتابیں
- ☆ عام رعایت ۲۰ فیصد
- ☆ قومی کونسل کی کتابوں پر ۴۰ تا ۵۰ فیصد رعایت
- ☆ تہذیبی و ثقافتی پروگرام کی پیش کش

کتاب میلہ

مورخہ :- ۶ ستمبر ۲۰۱۸ء تا ۱۳ ستمبر ۲۰۱۸ء
بوقت :- صبح ۱۰ بجے سے رات ۹ بجے تک
بمقام :- آزاد میدان، ممبئی

○ شرکت کی پُر خلوص درخواست ○
زیر اہتمام : انجمن مجتبان اردو، ممبئی۔

वेळ:

प्रथम सत्र परीक्षा

गुण:

2 1/2

बाशवी - मराठी

40

2019-2020

XII Com

कृती १: खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर सुमारे ३०० शब्दांपर्यंत निबंध लिहा. (२५)

- १) समाज घडणीत युवकांची जबाबदारी
- २) भ्रमणध्वनी (मोबाईल) बंद झाले तर....
- ३) नववर्षाचे स्वागत
- ४) कर्जबाजारी शेतकऱ्याची कैफियत

कृती २. (अ) खालील उताऱ्याच्या आधारे सूचनेनुसार कृती करा :

(४)

(१) मागे मागे सरकणाऱ्या लाटा पुढील गोष्टी पचवणाऱ्या शक्तीचं प्रतीक -

(१)

(२) मुरुडच्या समुद्रानं लेखिकेला दिलेल्या गोष्टी -

(१)

मी वेड्यासारखी समुद्र पाहत राहायची. कधी सकाळी तर कधी चांदण्या रात्री. पाण्यावर सांडलेलं चांदणं माहिलं की वाटायचं सगळ्या समुद्र ओंजळीत पकडावा. कसं थंड, शांत वाटायचं. मनातले सगळे विकल्प लयाला गेलेले असायचे. अवघं अस्तित्व निरामय होऊन जायचं. आपण आणि हा अथांग पसरलेला समुद्र! बाकीची जाग-जाण मिटलेली असायची. अशी अभूतपूर्व शांतता मी पूर्वी कधी अनुभवलेली नव्हती. मुरुडच्या समुद्रानं मला बांधून ठेवलं. मी लिहायला लागले त्यामागे या मुरुडच्या समुद्राची फार मोठी प्रेरणा आहे. पुढे पुढे येणाऱ्या लाटा म्हणजे महत्त्वाकांक्षा, यश आणि आत्मविश्वासानं प्रतीक वाटायच्या, तर मागे मागे सरकणाऱ्या लाटा म्हणजे पराभव, अपयश, मानहानी पचवणारी शक्ती. समुद्राच्या पोटात किती काय काय दडलं असेल! त्यानं किती पचवलं असेल, किती सहन केलं असेल. माणसाच्या मनाचं मला ते दुसरं रूप वाटायचं. समुद्राशी माझा संवाद चालायचा. माझ्या एकटेपणाच्या, पोरकेपणाच्या जगण्यात समुद्राची सोबत मला फार मोठा आधार देऊन गेली. मी मोकळेपणी गाऊ लागले, हसू लागले, स्वतःशीच संवाद साधू लागले. मुरुडच्या समुद्रानं माझ्या लेखणीला शब्द दिले, विचारांना दिशा दिली आणि माझ्यातली काव्यात्म वृत्ती जागवली.

(३) 'माणसाच्या मनाचं मला ते दुसरं रूप वाटायचं' या वाक्यातील आशयसौंदर्य तुमच्या शब्दांत ८ ते १० ओळीत लिहा.

(२)

कृती ३(अ) खालील कवितेच्या आधारे दिलेल्या सूचनेनुसार कृती करा.

(०४)

१) खालील कवितेतील यमक साधणाऱ्या दोन जोड्या लिहा.

(०१)

१) २)

२) या कवितेतील आशावाद व्यक्त करणारी पद्यपंक्ती लिहा.

(०१)

कसे देवाचे आकाश त्याचे कोरडेच डोळे
जीव किती हे जळावे माझ्या धरतीचे भोळे
मायमातीची लेकरं त्यांना आसवांची वाट
वाट पाहता पाहता होई रात्रीची पहाट
पहाटेच्या प्रहराला स्वप्न अंकुराचे जळे
झाला भुईचा दुष्मान दुष्ट दुष्काळ सारखा
आटलेला हा पाऊस दगा-जगाला पारखा
माणसाच्या प्राक्तनाशी नित्य निसर्ग का खेळे
झुज वावराच्यासाठी झुज माळरानासाठी
देता देता वाहतील झरे गर्भातले पाठी
उदास हे वाळलेले पुन्हा बहरतील मळे

३) या कवितेच्या आधारे आजची 'शेती आणि शेतकरी' या विषयीचे चिंतन ८ ते १० ओळींत लिहा.

(०२)

ब) या कवितेतील दुष्काळाचे चित्र तुमच्या भाषेत सुमारे १२ ते १५ ओळींत शब्दबद्ध करा.

(०४)

किंवा

'पारंपरिक व पावसावर आधारित शेती हे आजच्या शेतकऱ्यांच्या हलाखीचे एक कारण आहे' याविषयी तुमचे मत १२ ते १५ ओळींत लिहा.

(१) सगळ्याच झाडांच्या फळांवर

सगळ्याच झाडांच्या फळांवर नसते लिहिलेले आपले नाव
सगळ्याच गावांना जाण्याइतकी नसते आपल्या पायांची धाव
आंबट म्हणू नयेत फळे आपल्या नावाची निशाणी नसलेली
नाकारू नयेत गावे आपल्या पायांनी पालथी न घातलेली
ही एवढीशी कुडी, इवलीशी ओंजळ... त्यात मावणार किती?
पण हे गूढ अनाकलनीय मन ज्याला न मर्यादा न मितो
आपापल्या कुवतीप्रमाणे स्वतःपुरतेच शोधत रहावे उत्तर
आपल्याच अर्ध्यामुर्ध्या पाकळीतून मिळवावे निदान थेंबभर अत्तर
- वृंदा लिमये

किंत्वा

खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर सुमारे १५ ते २० ओळीत संवादलेखन करा :

- (१) 'मराठी भाषा पंधरवडा'च्या निमित्ताने मित्राशी / मैत्रिणीशी संवाद.
- (२) 'महाविद्यालयातील ग्रंथालय' या विषयावर दोन विद्यार्थ्यांमधील संवाद.
- (३) प्लास्टिकबंदी मोहिमेची अंमलबजावणी करणाऱ्या महानगरपालिकेच्या अधिकाऱ्याशी संवाद.

(ब) योग्य उत्तराचा पर्याय निवडून लिहा :

(४)

(१) खालील वाक्यातील पूर्णाभ्यस्त शब्द ओळखा :

(१)

वाक्य - आज अंधारातून चालत असताना त्याची छाती लटलट करीत होती.

पूर्णाभ्यस्त शब्द -

(२) खालील विशेषणांमधून नामासाठी एक योग्य विशेषण निवडून लिहा :

(१)

विशेषणे - खळखळता, उत्तुंग, अनंत, लज्जतदार

नाम

विशेषण

व्यक्तिमत्व

(३) गटात न बसणारा शब्द ओळखून लिहा :

(१)

सदन :

भवन, आलय, कानन, भुवन

(४) क्रियापदाचे स्थान बदलून उठावदार वाक्यरचना करा :

(१)

वाक्य - मी आवाजाच्या रोखानं नजर उचलून पाहिलं.

कृती ७. (अ) खालीलपैकी कोणत्याही दोन कृती सोडवा :

(१०)

(१) दिलेल्या मुद्द्यांच्या आधारे वर्तमानपत्राचे कार्य स्पष्ट करा.

वर्तमानपत्र जगातल्या घडामोडी घेऊन येत असते — वर्तमानपत्रातील वैविध्यपूर्ण मजकूर — महाराष्ट्राला वर्तमानपत्रांची तेजस्वी परंपरा — ममाजसुधारणेची चळवळ वृत्तपत्राच्या माध्यमापासून — लोकशाहीचा चौथा आधारस्तंभ — अनेकांनी या माध्यमाचा अंगीकार वेगवेगळ्या प्रकारे — राजकीय वास्तव, जनसामान्यांचे प्रश्न यांतून समाजप्रबोधन, राष्ट्रीय एकात्मता.

(२) दिलेल्या मुद्द्यांच्या आधारे आकाशवाणीवरील उद्घोषणा, तिचे स्वरूप व माहिती १५ ते २० ओळीत लिहा.

उद्घोषणा म्हणजे — केंद्राचे तपशील — वार, दिनांक, वेळ — सादर होणाऱ्या कार्यक्रमाचे स्वरूप — पाहुण्यांचा परिचय — निरनिराळ्या उद्घोषणा — उद्घोषकाच्या आवाजात भावना अपेक्षित — नमुन्यादाखल उद्घोषणा.

(३) दिलेल्या मुद्द्यांच्या आधारे तुम्हांला दूरचित्रवाणीवरील आवडलेल्या जाहिरातीविषयी सुमारे १५ ते २० ओळीत माहिती लिहा.

चॅनलचे नाव, जाहिरात, प्रकाशित वेळ — जाहिरातीतील शब्द — कॅमेऱ्याचा कौशल्यपूर्ण वापर — उत्पादनाची माहिती निवेदन — दृश्ये व आवाज यांचा अचूक मिलाफ — आकर्षकता, वेधकता — इतर जाहिरातीपेक्षा वेगळी — लक्ष्य वयोगट — ग्राहकांचे समाधान.

(ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर मुलाखतपूर्व प्रश्नावली तयार करा :

(५)

(१० ते १२ प्रश्न अपेक्षित)

(१) आदिवासी भागात काम करणाऱ्या कार्यकर्त्यांची मुलाखत.

(२) 'आदर्श गाव' पुरस्कारप्राप्त गावातील सरपंचाची मुलाखत.

(३) फुलांचे हार, गुच्छ, वेण्या, गजरे बनविणाऱ्या फुलवाल्या व्यक्तीची मुलाखत.

(क) खालील उताऱ्याच्या आधारे सूचनेनुसार कृती करा :

(५)

(१) पुढील शब्दांसाठी मराठीत संज्ञा सांगा :

(१)

(अ) Blogs

(ब) e-mail

(२) महाजालाचे वैशिष्ट्य एका वाक्यात लिहा.

(१)

(३) प्रतिभावंतांना 'होम पेज'चा होणारा लाभ.

(१)

गतवर्षी आपण संगणकावर ई-टपालासाठी (e-mail), अनुदिनीसाठी (Blogs) मराठीचा वापर कसा करता येतो हे पाहिले. संकेतस्थळ (Website) म्हणजे काय, ते समजून घेतले. आता महाजालावर (Internet) आपले संकेतस्थळ कसे सुरू करू शकतो ते पाहू. आपल्या कल्पना, आपली उत्पादने, स्वतःविषयीची माहिती याचा प्रसार करण्यासाठी महाजाल हे सर्वांत कमी खर्चात जगभरातील लोकांपर्यंत जाण्याचे अतिशय उत्तम साधन आहे. अन्य माध्यमांतून जगभरातील कोट्यवधी वाचकांपर्यंत आपले विचार पोहोचवणे अवघड व खर्चिक असते. त्यामुळेच स्वतःचे अगर आपल्या कंपनीचे नाव महाजालावर असावे यासाठी आता अनेकजण प्रयत्नात असतात. मराठीतून अनेक साहित्यिक, कलावंत, गायक, संगीतकार, चित्रकार यांची 'होमपेजेस' महाजालावर वाचायला मिळत आहेत. त्यांना त्यांच्या चाहत्यांकडून उत्तम प्रतिसाद मिळत आहे. चाहत्यांच्या संख्येत वाढ होत आहे. उदाहरणार्थ, लेखक अच्युत गोडबोले यांच्या होमपेजचा ई पत्ता (e-address) पुढीलप्रमाणे आहे - www.achyutgodbole.com. कवयित्री संजीवनी बोकील यांचे होमपेज www.sanjeevanibokil.com या ई-पत्त्यावर आहे. भारतीय चित्रकारांची माहिती जाणून घेण्यासाठी www.indiaart.com पाहता येईल. अकोला (अहमदनगर) सारख्या आदिवासी भागातील एक शिक्षक भाऊसाहेब चासकर यांनी त्यांच्या सह्याद्रीतील भ्रमंतीसंबंधी www.sahyagiri.com या नावाने होमपेज तयार केले आहे. तुम्हांलाही आपल्या नावाचे 'होमपेज' तयार करता येईल.

(४) महाजालाची (Internet) उपयुक्तता तुमच्या शब्दांत ८ ते १० ओळींत समजावून सांगा.

(२)

26/11/19

TERMINAL EXAM
ORGANIZATION OF COMMERCE AND MANAGEMENT

2019-2020

STD - XII (Commerce)

Marks: 50

Time: 2 ½

NOTE: 1) All questions are compulsory
2) Neatness carry marks

Q I A) Select the proper option from the options given below and rewrite the complete sentences. (Marks 5)

1. Wedding planning is an example of _____
a) Corporate organization b) Outsourcing c) buying and selling of goods
2. Business organization can maximize profitability by _____ wastages
a) Ignoring b) Utilizing c) Minimizing
3. The President of State Commission is _____
a) District court judge b) Supreme court judge c) High court judge
4. In a partnership firm every partner is a principal as well as the _____
a) agent b) karta c) partner
5. Principle of indemnity is applicable to _____
a) Life insurance b) marine insurance c) all types of insurance

Q I B) Match the pairs (Marks 5)

A	B
a) Consumer protection Act	1) Branch of Philosophy
b) Payment gateway	2) 1986
c) Joint Hindu Family Firm	3) Owned by private company
d) Courier Service	4) Authorizes payment online
e) Business ethics	5) Owned by individuals
	6) Branch of Social Science
	7) 1968
	8) Karta
	9) No legal status

Q II) Distinguish between (Any 2) (Marks 10)

- 1) Partnership and Joint Stock Company
- 2) Rail Transport and Air Transport
- 3) Traditional Social Responsibility and Corporate Social Responsibility
- 4) National Commission and District Forum
- 5) Bonded Warehouse and Duty paid Warehouse

Q III) Write Short Notes (Any-2) (Marks 10)

- 1) Types of Banks
- 2) E-Business
- 3) Features of Business Ethics
- 4) Rights of consumers
- 5) Features of Joint Stock Company

Q IV) State with reasons whether the following statements are true or false (Any-2) (Marks 10)

1. Maximization of profits is the main motto of co-operative society.
2. Duty paid warehouse help to provide storage of perishable goods.
3. E-business allows you to work across the globe in any field.
4. Providing career opportunities to employees is the responsibility of business
5. Orders issued by District Forum on a complaint is final.

Q V) Explain (Any - 1) (Marks 10)

1. Define co-operative society. Explain its merits and demerits.
2. Define insurance and explain the principles of insurance

RIZVI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE & COMMERCE
FIRST SEMESTER EXAMINATION

Secretarial Practice

XII COM 30/11/2019

CLASS: S.Y.J.C.

MARKS: 50

DATE:

DURATION: 2Hrs. 30 Min.

Note: (1) All Questions are compulsory
(2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: A. Select the correct answer from the possible choices given below & rewrite the statements. (Marks: 5)

1. Debenture Certificate must be issued within _____ Months of allotment.
a- Six b- Three c- Nine
2. Depository Act was passed in _____.
a- 1996 b- 1986 c- 1985
3. Dividend warrants are issued to _____ holder for getting dividend.
a- coupon b- share warrant c- share certificate
4. Government Company may accept deposits from public upto _____ of aggregate of its paid up Capital and free reserve.
a- 30% b- 35% c- 25%
5. Big retail stores required large amount of _____ Capital.
a- Fixed b- working c- loan

B: Write a word, term or phrase which can substitute the following statements. (Marks: 5)

- 1- The fund in which unpaid / unclaimed dividend is transferred after expiry of seven days.
- 2- The highest price quoted by a buyer to buy a specified number of shares or stock at any given time.
- 3- The authority which has power to accept deposits.
- 4- The reserve created for the protection of interest of debentures holders.
- 5- The scheme under which company offers certain shares from new issue to whole time directors, Officers and employees of the company.

Q 2: Distinguish between. (Any 2)

(Marks: 10)

- 1- Share Certificate & Share warrant.
- 2- Interim dividend & Final dividend.
- 3- Fixed capital & Working capital

Q 3: Write Short Notes on the following. (Any 2)

(Marks: 10)

- 1- Employee Stock Option Scheme.
- 2- Methods of Redemption of Debenture.
- 3- Global Depository Receipt.

Q 4: State with reasons, whether the following statements are True & False. (Any 2)

(Marks: 10)

- 1- A company can accept deposits payable on demand.
- 2- Right Shares are issued to general public.
- 3- Dividend can be paid on advance amount of calls received.

Q 5: Answer the following. (Any 1)

(Marks: 10)

- 1- Define Preference Shares and explain various types of Preference Shares?
- 2- Draft a 'Letter of Allotment' to Debenture Holder.

BEST OF LUCK

XI Comm - 30/11/2019

1st semester Examination 2019-20
Syjc-commerce mathematics

Marks:50

Time:2:30hrs

NOTE: All questions are compulsory .

Q.No1: Attempt the following questions. (any seven)

[14]

1) Write the truth values of the following statements.

a) 2 is rational number and $\sqrt{2}$ is an irrational number.

b) $2+3=5$ or $\sqrt{2} + \sqrt{3} = \sqrt{5}$

2) Write the dual of the statement pattern $(p \wedge \sim q) \vee (\sim r \wedge c) \wedge (\sim p \vee t)$

3) Find the rate of change of demand (x) of a commodity with respect to its price (y) if

$$y = 5 + x^2 e^{-x} + 2x$$

4) A wholesaler allows 25% trade discount and 5 % cash discount what will be the net price of an article marked at Rs1600?

5) Find the value of x, for which $f(x) = x^2 - 2 \log x$ is increasing

6) Find the present value of an annuity immediate of Rs 18000 p.a for 3 years at 9% p.a compound annually .

7) For a bivariate data $\bar{x} = 53, \bar{y} = 28, b_{yx} = -1.5$ and $b_{xy} = -0.2$. Estimate Y where X=50.

8) Three unbiased coins are tossed. Obtain the probability distribution of the number of heads obtained.

Q.No2: Attempt the following questions. (any Four)

[12]

1) Differentiate the functions in their respective domain with respect to x,

$$y = 5^x e^{\cos x} \tan^{-1} x .$$

2) If $A = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix}$ show that $A^2 - 5A + 7I = 0$ and hence find A^{-1}

3) Information of vehicles (in thousands) passing through seven different highways during a day (x) and number of accidents reported (y) is given as follows, $\sum X_i = 105$ $\sum Y_i = 409$, $n=7$ $\sum X_i^2 = 1681$ $\sum Y_i^2 = 39350$, $\sum X_i Y_i = 8075$ obtained the linear regression of Y on X.

4) For the following probability distribution of x , find i) value of k ii) $p(x \geq 2)$, $p(x < 3)$

X	0	1	2	3	4
P(X=x)	k	2k	4k	2k	k

5) Write the converse, inverse and contrapositive of the following statement : the crop will be destroyed if there is a flood.

Q.No3: Attempt the following questions. (any Three) [12]

1) Construct the switching circuit of the statement $[p \vee (\sim p \wedge q)] \vee [(\sim q \wedge r) \vee \sim p]$

2) Solve the following equations by the method of inversion $5x - y + 4z = 5$, $2x + 3y + 5z = 2$ and $5x - 2y + 6z = -1$.

3) Find the minimum average cost for the output X, if the cost function is given as $c = \frac{x^2}{9} + 17x + 100$ also find marginal cost at that output.

4) If $X = \frac{4t}{1+t^2}$ and $Y = 3\left(\frac{1-t^2}{1+t^2}\right)$, then show that $\frac{dy}{dx} = \frac{-9}{4} \cdot \frac{x}{y}$

Q.No4: Attempt the following questions. (any Three) [12]

1) A bill of Rs25500 was drawn on 18th February 2006 for 9 months. It was encashed on 28th June 2006 at 5% p.a. calculate the banker's gain and true discount.

2) From the given two regression equation find r, \bar{x} and \bar{y} $4y = 9x + 15$, $25x = 6y + 7$

3) A person sets up a sinking fund in order to have Rs10 lakh after 10 years for his children's education. how much amount should be set a side, bi-annually into an account paying 5% p.a compounded, semi annually? [Given $(1 + 0.025)^{20} = 1.675$]

4) A random variable x has the following probability distribution

X	-2	-1	0	1	2	3
P(X=x)	0.1	k	0.2	2k	0.3	k

Find i) the value of K ii) calculate mean and variance of x

XII Com. 3/12/2019

FIRST TERM EXAMINATION 2019-20

CLASS: SYJC

SUB: ECONOMICS

TIME: 2:30 HRS

MARKS: 50

Q1. A) Fill in the blanks with appropriate alternatives given in the brackets. 04

1. ----- Utility is the utility derived from the last unit of commodity consumed.
(Average/ total/ zero/ marginal)
2. When the price of petrol goes up, demand of cars will -----.
(Rise/ fall/ not change/ remain unchanged)
3. Capital is a ----- factor of production.
(Real/ natural/ artificial/ free)
4. Paper purchased by a publisher is -----.
(Intermediate good/ final good/ consumer good/ service)

B) State whether the following statements are true or false. 04

1. Micro Economic theory assumes full employment.
2. Supply is indirectly related to price.
3. In a monopoly market, firm and industry are the same.
4. Macro economic adopts lumping method.

C) Match the following 04

Group A	Group B
1. Point of satie'ty	a. complementary goods
2. car and petrol	b. monopoly
3. product differentiation	c. maximum total utility
4. Macro economics	d. monopolistic competition
	e. general equilibrium

Q2. A) Distinguish between any three 06

1. Stock and supply
2. Perfect competition and monopoly.
3. Land and capital
4. Insurable risk and non-insurable risk
5. Gross national product and net national product

B) Define or explain the following concepts any three 06

1. Partial equilibrium
2. Knowledge utility
3. Marginal cost
4. Selling cost
5. Macro economics
6. Personal income

Q3. Answer the following question for any two 08

1. What are the features of utility?
2. What are the determinants of supply?
3. Explain the features of perfect competition.
4. Explain the income method of measuring national income.

Q4. Write short notes on any two 10

1. Geometric method.
2. Types of monopoly.
3. Features of land.
4. Circular flow of national income.

Q5. Answer in detail for any one 08

1. State and explain the law of supply. What are the assumptions of this law?
2. Explain in detail the functions of an entrepreneur.

R.C.A.S.C.

Terminal Exam Nov.2019

Subject : B.K. & A/C

XII (2000) · 5/12/2019

Class :12th

Time : 2.30 Hrs

MM : 50

Qus. 1: A) Answer in 1 Sentence

(5)

- 1) Who is Drawer
- 2) What is due date of Bill.
- 3) Who is called insolvent Person.
- 4) When is the gain Ratio to be calculated
- 5) What is bad Debts.

Ques. b) Prepare a format of a bill of exchange from the following information

(5)

1) Drawer	:	Ramesh Patil, Shivaji Peth, Kolhapur
2) Drawee	:	Ranjit Kale, Laxmi Road, Pune
3) Payee	:	Suresh More, Ram Nagar, Sangli
4) Date of Bill	:	5th March, 2019
5) Period of Bill	:	3 Months.
6) Date of Acceptance	:	8th March 2019
7) Amount of Bill	:	Rs.12,000

Ques. c) Select the most appropriate alternative from those given below and rewrite the statement.

(5)

- 1) Wages paid for installation of machinery should be debited to _____ account.
a) Machinery b) Wages c) Trading d) Profit & Loss
- 2) The Profit or loss from revaluation of assets and liabilities on retirement of a partner is shared by _____.
a) All Partners b) the Remaining Partners c) only the retiring Partner
d) none of these
- 3) There are _____ parties to the bill of exchange.
a) Two b) Three c) Four d) five
- 4) The interest on drawings is transferred to _____ side of the profit and loss Account.
a) debit b) credit c) Assets d) liability
- 5) _____ extra days are allowed over and above the period of the bill.
a) Two b) Three c) Five d) Ten

Question No. : 2

The Balance Sheet of Triveni Traders is as Follows. Partner Share profits and losses as 5 : 2 : 3

Balance Sheet as on 31st March, 2012

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Capital			
Nayna	18,000	Plant & Machinery	16,000
Neena	16,000	Factory Building	20,000
Dolly	8,800	Stock	10,200
		Debtors	8,400
Creditors	10,600	(-) RDD	(400)
General Reserve	7,000	Cash	6,200
	60,400		60,400

Neena retired from the business on 01st April, 2012 on the following terms:-

1) The Assets are revalued as under

- i) Stock at Rs. 14,000/-
- ii) Factory Building is appreciated by 10%
- iii) Reserve for doubtful debts is to be increased upto Rs.500
- iv) Plant and Machinery is to be depreciated by 10%

2) the Goodwill of the retiring partner is valued at Rs. 4,000/- and the remaining partners decided that goodwill be written back in their new profit sharing ration which will be 5:3

3) Neena is be paid Rs. 2,220 is cash on her retirement and the balance is to be transferred to her loan account. Prepared : Revaluation Account, Capital Account & Balance Sheet of Firm.

(10)

Question No. : 3

Sadhana, Seema and Kalpana were carrying on business. The Profit sharing ration 3 : 1 : 2.

Balance Sheet as on 31st March, 2012

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Capital Account		Capital Account	
Sadhana	24,000	Kalpana	8,000
Seema	16,000	Land & Building	29,700
Reserve Fund	3,000	Motor Car	16,200
Sadhana's Loan	9,200	Machinery	22,500
Creditors	41,900	Stock	3,900
Bills Payable	5,900	Investments	10,000
		Bill Receivable	6,300
		Cash	3,400
	1,00,000		1,00,000

Kalpana was declare insolvent by the court and was able to bring Rs. 1,000 only on this date the firm was dissolved and the results of realisations were as under :

- i) Sadhana took over Bills receivable at a discount of Rs. 1,300 and agreed to pay Bills payable at Rs. 9,400 in full.
- ii) The assets realised as under : Land & Building Rs. 18,900, Motor Car Rs. 3,800/- less, machinery Rs. 1,300/- more, investments at 18% less than book value, stock was sold for Rs. 1,700/-
- iii) Sundry Creditors ware paid off less Rs. 1,900 as discount.
- iv) Sadhana's loan was discharged in full together with interest payable of Rs. 800/-
- v) Realisation expenses were Rs. 1,500/-

Prepare necessary ledger accounts to close the books of the firm distributing capital deficiency of insolvent partner, if any, among other solvent partners in profit sharing ratio.

(10)

Question No. : 4

From the Following Trial Balance of Sharma & Varma, sharing Profit & Losses in their Capital Ratio.

Trial Balance as on 31st March, 2013

Debit	Amount	Credit	Amount
Stock on 1st April, 2012	28,000	Capital Account	
Purchases	1,75,000	Sharma	90,000
Salaries	17,500	Varma	60,000
Unproductive Wages	1,800		
Carriage	1,200	Creditors	30,000
Royalties	2,500	Rent Received	3,500
Freight	1,400	Bank Overdraft	24,500
Printing & Stationery	2,100	Sales	2,26,750
Sundry Debtors	40,000		
Furniture	20,000		
Leasehold property	95,000		
Investment	35,000		
Travelling expenses	1,750		
Advertisement (3 Years)	4,275		
Bad debts	1,425		
Discount	8,00		
Cash	7,000		
	4,34,750		4,34,750

Additional Information

1. Closing stock was valued Rs. 38,000.
2. Provide R.D.D. at 5% on debtors and reserve for discount on debtors at 3%
3. Good worth Rs. 5,000 destroyed by fire and insurance company admitted a claim of Rs. 4,300.
4. Rent of Rs. 800/- is still receivable from the tenant.
5. Depreciate furniture at 12% p.a.

Prepared : Trading Account, profit & loss Account, Capital Account and Balance Sheet.

(15)